

Biskop Tor Singsaas

Frosta kirke 150 år

Jubileumsgudstjeneste 23.10. 2016

Fortale og preken

Tekst; Luk. 2, 41 – 52; *Jesus som tolvåring i tempelet.*

Fortale

Gratulerer med 150-årsjubileet for Frosta kirke!

Frosta kom «tidleg ut av mørkret og inn i ljuset med sterke hendingar som høyrer norsk søge til». Slik kan vi poetisk gi uttrykk for Frosta sin viktige rolle i det norske samfunn gjennom århundrer.

Frostating er selvsagt det mest kjente og betydningsfulle, som lagting i middelalderen for 12 «fylker» fra Romsdal i sør til Namdal i nord. Frosta var viktig i folks bevissthet. Der ble tvister løst, forsoning inngått, dommer felt. Manges skjebne i livet var knyttet til det som skjedde på Frosta når «tinget var satt».

Og Frostatinget ble satt på Logtun, - som også ble kirkestedet. Kristendommen kom tidlig til Frosta. En viktig kirkelige institusjon ble lagt hit. Cistercienserklosteret på Tautra var betydningsfullt og velstående. Flere av abbedene hadde høy anseelse, og to av dem ble erkebiskoper. Klosteret ble etablert tidlig på 1200-tallet med egen kirke. Og det gledelige nå er at cistercienserordenen igjen er her, fra 1999 med nonnene på Tautra Maria-klosteret, til stor berikelse og glede både for menighet og bygdesamfunn på Frosta.

På Logtun stod en trekirke. Først senere kom steinkirka som nå står der. Logtunkirka var soknekirke for Frosta fram til at den var blitt for liten til å romme soknets befolkning ifølge kirkelovens påbud.

For det var stor kirkesøkning. «Haugevekkelsen» på 1800-tallet hadde satt sine sterke spor i bygda. Bønn og flittig arbeid preget folket. Vekkelsesbevegelsene har siden spilt en viktig og konstruktiv rolle i Frosta sitt rike kirke- og kristenliv.

Istedenfor utvidelse av Logtun kirke ble det vedtatt å bygge ny kirke. Presthus ble nå valgt som nytt kirkested.

24. oktober 1866 ble Frosta kirke vigslet av biskop Anders Grimelund.

Frosta kirke ligger høyt og fritt. Godt synlig for veifarende. Øynene søker dit opp som snarest når du farer forbi. Men folk fra bygda må helt opp og inn i kirka. For her blir vi fortalt at Gud rører ved våre liv. Han har skapt hver eneste en av oss. Han «har vevd oss» i mors liv.

I evangeliet om Jesus Kristus, i dåpen og i nattverdens brød og vin møter han oss.

Frosta kirke har betydd mye for mange i generasjoner. Kirka er et nådens og barmhjertighetens sted, «et hellig nærvær» en søker til ved livets mange korsveier. For vi tror at når vi samles om Ord og sakrament er Jesus Kristus midt i mellom oss med oppstandelsens krefter. Kristus kjemper mot mismot og likegyldighet. Det er livsviktig å ha en slik motkraft i bygda. Alt nå er oppstandelsens krefter virksom midt i mellom oss når vi møter hverandre som medmennesker i Jesu Kristi navn.

Kirkehuset har gjennom alle tider vært et fristed hvor en kunne finne beskyttelse når livet stod i fare. Slik var det i gammel tid, - helt opp til nå. «Kirkeasylet» har vært brukt som «nødhavn» for enkeltmennesker og familier.

Det finnes en internasjonal, interreligiøs fredsbevegelse som arbeider for å få FN til å vedta en erklæring om beskyttelse av «De hellige steder» i verden; kirker, moskeer, buddhisttempler og hindutempler. En skal respektere hverandres hellige steder. For vi opplever det som særdeles krenkende når ens hellige sted blir ødelagt. Vi vet og hvor umistelig kirka vår er. Når noe skjer med den, rystes vi langt inne i oss. Ødeleggelser av «hellige steder» skjer verden over. For dette er en grusom måte å ramme enkeltmennesker og folk på, som går løs på ens dypeste identitet og tilhørighet. Og akkurat nå skjer dette systematisk i Syria og Irak hvor både kirker og moskeer blir totalt tilintetgjort av brutal bombardement.

Vi oppfordres i dag, som en del av den verdensvide kirke, til forbønn og klokking i solidaritet med Syrias og Iraks lidende folk. Vi skal be for dem nå i gudstjenesten. Og i etterkant av gudstjenesten vil det bli ett kvarters klokking fra kl. 13.00 – 13.15. Klokkinga i Norge knytter oss opp mot # BellsForAleppo, der kirker verden over ringer med sine klokker for ofrene i Aleppo. Det hele startet sist uke i en kirke i Finland. Flere kirker ble med,- og ringingen har spredt seg til mange land på flere kontinenter, ifølge Kirkenes Verdensråd.

Det er svært sjelden at norske kirker bruker kirkeklokkene utenom gudstjenester og kirkelige handlinger. Nå er situasjonen så desperat for mange av våre kristne søsken og medmennesker i Syria og Irak, at vi må gå i forbønn for dem. Vi må reise oss i protest mot de vanvittige og massive overgrep mennesker der blir utsatt for disse dagene.

Og vi utfordres til å ta del i NRK`s TV-aksjon i dag for å støtte Røde Kors sitt arbeid for å skaffe mat, vann og medisiner til millioner av nødlidende mennesker i Syria.

«De hellige hus, - de hellige steder» minner oss om Guds nærvær.

Og Han er her.

I vårt kirkehus, -vårt helligsted.

Nå.

I ord og sakrament. Det er et løfte han står ved.

Derfor er det viktig for oss å være her, - når livet er fylt av glede, -og når livet er tynget av sorg.

Preken

La oss reise oss og høre dagens evangelium som står skrevet hos evangelisten

Lukas kap. 2, v.41-52:

41 Hvert år pleide Jesu foreldrene å dra til Jerusalem for å feire påske.

42 Da han var blitt tolv år, dro de som vanlig opp til høytiden.

43 Men da høytidsdagene var over og de skulle hjem, ble gutten Jesus igjen i Jerusalem uten at foreldrene visste om det.

44 De trodde han var med i reisefølget, og gikk en dagsreise før de begynte å lete etter ham blant slektninger og venner.

45 Da de ikke fant ham, vendte de tilbake til Jerusalem for å lete etter ham der.

46 Først etter tre dager fant de ham i templet. Der satt han blant lærerne, lyttet til dem og stilte spørsmål.

47 Alle som hørte ham, undret seg over hvor forstandig han var og hvor godt han svarte.

48 Da foreldrene så ham, ble de slått av undring, og hans mor sa; «Barnet mitt, hvorfor har du gjort dette mot oss? Din far og jeg har lett etter deg og vært så redde.»

49 Men han svarte; «Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?»

50 Men de forstod ikke hva han mente med det han sa til dem.

51 Så ble han med hjem til Nasaret og var lydlig mot dem. Men hans mor tok vare på alt dette i sitt hjerte.

52 Og Jesus gikk fram i alder og visdom. Han var til glede for Gud og mennesker.

Jesus som tolvåring i templet er en av de få barndomsfortellingene om ham i de fire evangeliene. Det finnes mange i andre gamle skrifter som ligner på evangeliene. Vi kan skjønne at de hadde fortellinger om ham fra han var liten, - som ble fortalt og fortalt, og som gikk vidt omkring. Men vi vet vel ikke nøyaktig hvorfor ikke flere av dem ble med i de evangeliene som kirken har samlet seg om, og som vi leser fra i gudstjenesten.

Ja, hvem var han, og hvordan var han som gutt? I byen, - i gata, - som venn, - hjemme, - som bror, - sønn. Mye ble drømt og diktet om ham, - trolig farget av hvordan han var som voksen. Slik har fortellingene om ham blitt skapt og fortalt, - frodig, - mangfoldig, - mystiske - alle undrene som fulgte ham helt fra han var liten.

Guds Sønn på jord!

Hvilket under!

Ryktene om ham, fortellingene om ham er håpsfortellinger. Han gir oss en framtid som strekker seg ut over døden.

Han er stått opp fra døde, og kommer mot oss fra framtida. Han har alt vært der.

Familien har feiret påske i Jerusalem. Jesus blir igjen i templet uten at de vet det. Vi kan levende forstille oss frykten og angsten som krøp inn i foreldrene som på 1000 bein da de oppdaget at Jesus ikke var med i følget hjem igjen. De trodde han holdt seg sammen med noen gode venner, - hos storfamilien. Storfamilien var annerledes enn hos oss. Mor og far hadde ikke nødvendigvis den tette oppfølging av barna som vi er vant med. De «fotfulgte» ikke barna slik vi gjør med mobiltelefon og SMS som beskyttelse, - for å si det noe banalt. Mange voksne øyne i storfamilien holdt øye med barna. «Det må en hel stamme til for å oppdra et barn,» blir det sagt. Alle i den store familien tok ansvar for liten som for stor, gammel som ung. Så det gikk en dagsreise gikk før de savnet ham og begynte å lete etter ham. De trodde han var sammen med andre underveis, - med vennene sine. Å være på reise var jo en stor opplevelse. Så mye å finne på underveis- latter og lek, - gjemsel og spill, - kappløp, - og sitte stille ned. Å få spise hos en venn hvor brødet har en annerledes deilig smak? De var på en festreise, - opp til Jerusalem, -men også på veien hjem, - tilbake til Nasaret. Å, -som de gledet seg til denne reisen!!!! Og de så også fram til å komme hjem igjen,- til hverdagslivet. For fellesskapet underveis, - og møtet med templet og den store hellige festen i Jerusalem, ga opplevelser en kunne leve lenge på.

Tre dager gikk før de fant ham. Tre dager var han borte. De tre dagene går igjen i fortellingene om Jesus. Han var også borte tre dager i graven før han stod opp fra de døde.

Ingen hadde håp om å møte ham igjen etter at han var lagt i grav.

Og så viste han seg for Maria Magdalena, - som den første,- livredde lille Maria som ikke visste hvor hun skulle gjøre av seg etter at han var gravlagt. Men den tredje dagen..... Vi vet om den jublende fortsettelsen!!

Så finner de ham i templet. Så fortvilte de måtte være, - så full av selvbredelser over at de ikke hadde passet bedre på? - De løp febrilsk rundt i gater og smug, inn og ut av hus, fram og tilbake, og inn og ut på torgene, - søkte foran og bak boder og staller og markedsplasser. Inn og ut hos kjente hvor de andpusten spurte om de hadde sett ham. Venner og kjenninger ble med og lette videre, - flere og flere etter hvert som tiden gikk og de ikke fant ham.

Så finner de ham i templet, - i ivrig samtale med de lærde der, - som undrer seg over hvor forstandig han var, og hvor godt han svarte.

Dette er kanskje første gang han møtte de lærde i templet? Det skulle ikke bli den siste. Vi bærer med oss de samtaler han førte med de lærde, hvor han **alltid** tok den minste i forsvar, den som var satt utenfor det sosiale og religiøse fellesskapet.

Og så kommer foreldrene. Og når de finner ham der, kan vi jo levende forestille oss hvordan det var, - for en lettelse, - jublende glede og takknemlighet. Men så kom bebreidelsene fra Maria;

«Hvorfor Jesus? Far og jeg har lett etter deg og vært så redde!!!»

Vi ville sagt akkurat det samme når vi endelig fant igjen den vi var så fryktelig redd for.

Jesus svarer forundret; «Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?»

Jesus Kristus er Sønnen i Treenigheten, - Fader, Sønn og Hellig ånd.

Gud er relasjon,- han gir ustoppelig av seg selv. I Treenigheten foregår en ustanselig samtale mellom Faderen, Sønnen og Den hellige ånd. De gir seg selv til hverandre i et dypt samkvem, - et fellesskap fylt av kjærlighet som gir seg selv for den andre. Og Jesus var i denne intime relasjon i guddommen, - også som barn.

Et stort mysterium.

Jesus Kristus viste i templet hvor viktig det er å være i denne samtalen, - hvilken gave det er å være i den.

For med Jesus Kristus åpner treenigheten sitt liv mot oss, slik at vi og blir en del av den store samtalen. Verden er en del av Guds kjærlighet som ustanselig gir liv av seg selv til sin skapning. Treenigheten er fylt av en kjærlighet til alt det skapte. For vi som er skapt, tilhører den treenige Gud.

Jesus var i denne samtalen, - også som barn. Slik må vi forstå dette.

Gud har skapt oss, og han har lagt bønneropet inn i oss alle som er til, som sier «Her er jeg, Herre». Det hviskes inne i oss. Gud gir oss livspusten. Den hellige ånd strømmes igjennom oss, - ut og inn,- ut og inn. Han er inni oss og påminner oss alltid om Jesus Kristus,- at vi tilhører ham, - han som er vårt medmenneske i Gud.

Inn i det alminnelige har Gud lagt ned dette hellige, bønneropet i oss, - det «hellige ropet» som sier; «Jeg tilhører deg.»

Det var viktig for Jesus å være i templet, - «helligstedet», som bekrefter det hellige i mennesket.

Så og for oss.

Å være her med alt vårt på «helligstedet», Frosta kirke. - i Skaperens, Frelserens og Frigjørers hus. Vi vet at Jesus Kristus er tilstede her, - som den levende, - som gir seg selv til oss. Han tar oss med inn i den store samtalen i Treenigheten. Han løfter oss inn i livsfelleskapet med seg i dåpens bad, - er tilstede i Ordet slik at våre hjerter begynner å brenne når vi hører det, -gir seg selv til oss i brødet og vinen i nattverden.

Den hellige ånd er alltid omkring oss og rører ved oss. Han kommer sammen med Ordet, vannet, brødet og vinen. Det hellige er skjult i det alminnelige.

Vi må hit, -

-til ære for Faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var, er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.